

ŠTEV. 7
1-9-3-9

STEV. 7
1-9-3-9
SLOVENSKEGA
ČEBELARSKEGA
DRUŠTVA
V
LJUBLJANI
LETNIK
XLII

GLASILO

SLOVENSKEGA
ČEBELARSKEGA
DRUŠTVA

V
LJUBLJANI

Vsebina:

Trotni satniki	101	Dopolnilo k članku „Moja opazovanja“	109
Kako smo izboljševali pašo	102	Kotiček za radovedneže	111
Čtivo za začetnike Julij	104	Opazovalne postaje	112
Poročilo o obč. zboru v Celju	106	Naše podružnice	115
Poročilo o obč. zboru podružnic v Celju	107	Drobir	114

Snov za nove predavatelje, mojstre in izvedence. V zadnji številki letošnjega Čebelarja in na prvi strani te številke je odbor objavil vabilo čebelarjem, da bi se prijaviли društvu novi predavatelji, mojstri in bolezenski strokovnjaki. Tu objavljamo snov, ki naj bi jo pripravljenci predelali doma do jeseni, na kar bodo polagali strokovne izpite.

Izpiti za vse tri vrste prijaviteljev bodo nekako v jeseni. Izpiti bodo teoretični in praktični. Za teoretični izpit naj oni, ki se bodo prijaviли za **BOLEZENSKE STROKOVNJAKE**, predelajo sledečo snov:

1. Življenje in ustroj čebele.
2. Panji, njih oprema, opravljanje ter čebelarško orodje.
3. Čebelne bolezni in njih zatiranje.
4. Pravilnik o zatiranju čebelnih kužnih bolezni.

Za predelavo te snovi priporočamo Jugovo knjigo „Praktični čebelar“ in prof. Verbičevu brošuro „Čebelne bolezni“.

Pri praktičnem izpitu bo moral čebelar pokazati, da zna v panju ugotoviti bolezni čebel, panj in čebelnjak razkužiti ter izpolnjevati potrebne tiskovine.

Oni čebelarji pa, ki se bodo prijaviли za predavatelje in mojstre, pa morajo predelati sledečo snov:

1. življenje čebel in ustroj njihovega telesa;
2. panji (domači in najvažnejši tuji), njih oprema in opravljanje, čebelarško orodje in čebelnjaki;
3. opravljanje čebel zlasti zazimovanje, pitanje, združevanje, rojenje čebel, naravni in narejeni roji;
4. čebelna paša in njeno izrabljanje, opazovalne postaje;
5. pridobivanje, čiščenje, svojstva, sestavine, razprodaja medu;
6. pridobivanje in uporaba voska, izdelovanje satnic;
7. čebelne pasme, vzreja matic, vzreja dobrih čebel, selekcijske postaje plemenilne postaje;
8. čebelni sovražniki in njih zatiranje;
9. zgodovina čebelarstva, zakoni o čebelarstvu — čebelarstem pravu; ustroj čebelarških društev in zadrug, kontrola medu, trgovina s čebelami.

Pri praktičnem izpitu se bo zahtevalo, da zna izprašanec spretno vršiti sledeča dela: zbiranje in žičenje satnikov, izdelovanje in vdolovanje satnic, prestavljanje zalege, narejanje rojev, izdelovanje umetnih matičnikov, presajanje ličink in razkuževanje panjev.

Za prijavo k izpitu priporočamo, da predelajo predavatelji poleg domačega čebelarškega slovstva še:

Dr. Zander: Bau der Biene; Leben der Biene; Zucht der Biene; Brutkrankheiten; Krankheiten der erwachsenen Bienen. Dr. Borchert: Die seuchenhaften Krankheiten der Honigbiene. Dr. Rotschütz: Die Volks und Mobilzucht der Krainer-Biene. Emil Preuss: Meine Bienenzuchtbetriebsweise und ihre Erfolge. Karl Brünich: Meine Königinzucht. Hans Pechaczek: Die Bienenkönigin und ihre Zucht.

Potrebne knjige bo mogoče dobiti iz društvene knjižnice, v kolikor jih ima ista v zalogi. Pričakovati pa je, da bodo zaradi tega razpisa vse knjige izposojene in treba bo knjige med seboj zamenjavati ali si nabaviti nove. Glede knjig naj se obračajo vsi prijavljenci na naslov:

Glasilo Slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani

Izhaja mesečno.

Številka 7

V Ljubljani, 1. julija 1939

Letnik XLII

Trotni satniki

Hladnik Stefan — Petkovec.

Že več let z uspehom uporabljam oziroma spodrezujem trotovino. Pred leti sem le tje pa sem ob priliki pregledovanja izrezal kaj trotovine, a kaj je to pomagalo, če je bila pa čez teden dni izrezana ploskev nanovo zgrajena in v teku nekoliko tednov v njej že lepo pokrita zalega trotovine.

Kako naj pričnem ta boj, če sem pa pri pregledovanju satja skoro na vsakem satu zapazil več ali manj trotnih celic, ki jih tako rada matica spomladi v preobilni meri zalega. Primerilo se mi je, da sem v rojilni dobi imel v kakem panju več trotov kakor čebel, če ne po številu pa po teži. Zato sem te „požeruhe“ na vse načine zatiral, jih lovil v pasti in pri pregledovanju obglavljal njih zalego. Pri vsem tem sem si mislil, kako neusmiljeno in negospodarsko je tako početje. Ali je pametno, da najprvo živinče zrediš, potem pa ga s trudom uničiš. To mi je dalo povod, da sem premišljeval, kako bi trote že v kali omejeval. Zato sem že v jeseni leta 1935. odločil tri A. Ž. panje, ki so imeli posebno veselje do trotov. Pri zazimljenju sem odbral sate z največ trotovine ter jih dal na kraj gnezda.

Spomladi, ob glavnem pregledu dne 20. aprila, sem dobil pri dveh od treh panjev že nekaj zaležene trotovine. Izrezal sem skoro vso, razen že pokrite. Čez teden dni sem zopet te sate pregledal in našel že čez polovico izrezane trotovine obnovljeno in delno zaleženo z jajčeci, le tretji se je šele pripravljaval noviti.

Nadaljnji teden je bilo slabo vreme in čebele so le malo novile. Za majem je nastopilo boljše vreme; 11. maja sem zopet spodrezal in eno družino prestavil. Prihodnji te-

den sem dobil novo satje le pri neprestavljenih panjih in še tam deloma čebelno satje, pri šestem pregledu pa zelo malo trotovine. Med pašno dobo izrezane sate so večinoma lepo izdelale.

Od tega časa pri večina A. Ž. panjih uporabljam ta način omejevanja trotov. Dognal sem pri tem tele prednosti. Trote znatno omejim, čebele ne kvarijo satja s trotovino, po končani rojilni dobi, če je dobra paša, praznoto izpolnijo s čebelnim satjem; s spodrezovanjem pridobimo precej voska; na spodrezanih satih se zrcali stanje družine, če se pripravlja na roj, saj grade čebele matičnike najprvo na teh satih; vidim tudi

Prijave za nove predavatelje

Odbor osrednjega društva dobiva leto za letom več prošenj za prireditev čebelarskih tečajev in predavanj pri podružnicah. Vsem prošnjam pa ne moremo ustreči, ker manjka predavateljev. Da bi pridobili več novih sposobnih oseb, ki bi se hotele posvetiti temu lepemu in važnemu delu v prosep našega čebelarstva, vabimo vse one čebelarje, ki čutijo v sebi sposobnost za ta poklic in bi hoteli temeljito proučiti čebelarstvo in čebelarstvo književnost ter se po prestanem izpitu posvetiti predavanjem, da sporoče društvu svoj naslov.

Po posebnem načrtu, ki ga bomo objavili kasneje, bodo morali kandidati predelati doma vso čebelarstvo učno snov, ter nato položiti izpit iz prakse in teorije.

Potrebujemo pa tudi več čebelarskih mojstrov in bolezenskih izvedencev, ki jih nameravamo izobraziti. Tudi za te posle naj se prijavi več čebelarjev.

Prijave je treba poslati do 15. julija.

kdaj je čas za prestavljanje, s pomočjo teh satov omejujemo rojilni nagon in tudi opazujemo kaka je paša.

V ta namen si vsako leto pripravim nekaj satov, katere si pridobim na tale način. Satnice prerežem iz vogla v vogal, da dobim dva kosa za dva satnika. Te satnice dam delno izdelati že med poletjem, da ne dam v panje jeseni golih satnic. Zaradi lažjega pregleda obračam te sate tako, da imam prazen del satnika za okencem. Denem jih najraje na drugo mesto od strani. Če ima družina veliko nagnenje do reje trotov, dam na vsako stran gnezda en sat, ako pa taki družini dam le en trotnik in še ob steni panja, se kaj rado primeri, da ga družina z zalego ne doseže. Zato kvarijo drugo satje, dočim nekaterim panjem en sat ob strani kar zadostuje. Družinam z izkazanimi dobrimi lastnostmi pa itak trotov ne omejujem. Saj take navadno goje le malo trotov, čeravno si jih od teh želimo.

Tu opisani način bi vsakemu, ki čebelarji v A. Ž. panjih priporočal. Tudi ni z njim preveč dela; okence odstraniti, satnik ali dva napol izvleči iz panja in potrebno zrezati — 10 minut pa je v redu.

Kako smo izboljševali pašo

Lunder Dušan — Trbovlje.

Črne Trbovlje, sajast in globoko v sotesko stisnjen. Hrastnik ter majhen zeleni otok Dola tvorijo področje čebelarke podružnice Trbovlje. Na tem koščku zemlje, kjer se noč in dan rije za premogom, kjer „glazarji“ neprestano napihujejo steklo, kjer kemična tovarna in tovarna cementa ne poznata počitka, kjer delo pije kri našega ljudstva, bi človek mislil, da ni prostora za čebelice. Ali „medena muha“ je našla tudi tu svoje stalno in skromno bivališče. Na tisoče akacij, ki jih je zasadil rudnik radi plazovja, ji nudi poleg okoliških gozdov, travnikov in sadnega drevja še dokaj dobro pašo, če se sv. Elija ne vozi po nebu v mesecu maju in juniju.

Vendar vztrajni in pridni čebelarji s to pašo niso posebno zadovoljni, ker ni taka, kot si jo želijo in kot so jo deležne druge podružnice. Slabe čebelarke letine, ki so se vrstile skozi več let kar zaporedoma, so nas prignale do sklepa, da začnemo sistematično širiti na področju podružnice medovite rastline. Delo je obetalo biti veliko,

zato se dolgo nismo upali pričeti, končno pa smo zagrabili v letu Gospodovem 1938. Izvolili smo poseben odsek čebelarjev, mladih, odločnih, vztrajnih in začeli smo — delati.

Najprvo smo sestavili delovni načrt za več let naprej in izbor medovitih rastlin, ki pridejo za našo podružnico v poštev. V ta namen se je odsek mnogokrat sestal na večurno „zasedanje“ in oboje temeljito prešetal. Tedaj se je znašel pred veliko uganko: kje dobiti sredstev? Da, denar, težko in kočljivo vprašanje! Podružnice nismo mogli obremeniti, ker ni imela denarja. Pa smo jo hitro pogruntali! Napravili smo prošnjo za podporo na občino Trbovlje, Hrastnik, okr. kmet. odbor v Laškem in banovino in jih pobarali, če imajo kak sklad, iz katerega bi dobili nekaj podpore za našo „suho kasicco“. Na nekatera mesta smo poslali bojno deputacijo, seveda brez čebel, ki je osebno izročila naše prošnje, in jih obširno utemeljila. No, uspeh ni izostal! Zbrali smo lepo vsoto, za začetek kar 1450— din, od katerih je občina Trbovlje poklonila celih 1000— din, kar je hvalevreden dokaz, da razumni in uvidni možje, ki gospodarijo občini, dajejo podpore tam, kjer so potrebne in s tem naravnost podpirajo svoje občane. Občinskemu odboru v Trbovljah vsa čast in priznanje!

Odsek se je nato odločil za nakup sledečih semen:

- 100 kg esparzete ali turške detelje,
- 10 kg belocvetoče, orjaške medene detelje,
- 7 kg švedske ali bastardne detelje,
- 5 kg boreča,
- 5 kg facelije in
- 2 kg travniške kadulje (žajbelja).

Dobili smo vse, razen medene detelje. Vsa semena so bila čista in prav lepa. Razdelili smo jih med člane podružnice, ki so jih sejali po naših navodilih. Esparzeto, ki smo je naročili največ, smo posejali na več njiv v Trbovljah in na Dolu. Ponekod je še precej vzkalila, drugod slabo. Po setvi je pritisnila suša, zato je zaostala. V splošnem nismo bili prav zadovoljni z njo, kljub temu, da jo tako priporočajo kot izredno medečo deteljo. Poleg suše, sodimo, da je bilo seme prestaro. G. prof. Verbič nam je ob priliki pomladanskega predavanja povedal, da ta vrsta detelje potrebuje mnogo bakterij v zemlji, da se uspešno razvija. Te vrste detelje do sedaj na področju podružnice niso sejali. Morda je tudi pomanjkanje bakterij bil vzrok, da detelja ni tako uspela kot smo pričakovali.

Izvrstno je vzklila in rasla švedska detelja, katero so čebelarji posejali med črno ali domačo deteljo. To vrsto bomo še naročili in jo propagirali med kmeti. Med izborno in je odporna proti mrazu. Prav tako sta se nad vse pričakovanje obnesli facelija in boreč, ki sta bujno cvetela in so čebele zelo obletavale njih cvetje. Facelija je prav hvaležna, kar se tiče zemlje, kajti uspeva tam, kjer bi človek ne pričakoval. Pisec tega članka jo je posejal v gozdu, na jasah, kjer ni bilo drevja, pač pa mnogo sonca. Vzklila, rasla, cvetela in medila je, da jo je bilo veselje gledati. Povrnila je še to leto seme. Če bi jo mogli posejati cele njive, mislim, da bi bili naši lonci vedno polni. Žal naših kmetovalcev za setev ne bomo mogli tako lahko pridobiti, ker je, kot klaja za živino, uporabna le dokler je še mlada. Stara ni za klajo. Tudi žajbelj (travniška kadulja) je prav lepo vzklil in rasel, le da to leto še ni cvetel.

Mem drugim je odsek zbiral seme malinjaka. Gospodinje prešajo v mesecu avgustu surove maline. Zbrali in očistili smo tega semena okrog 6 kg in ga posejali — kje — o tem naj zgodovina molči. Raste prav lepo in bodo naše čebelice že letos lahko brale na njem.

Na šol. vrtu, pa tudi doma smo narezali 126 kom. potaknjencev ribezlja in kosmulje ali agrasa. Razmnoževanje teh zelo medecih rastlin ni nobena umetnost. Potaknjence smo razdelili med šol. mladino, to je onim, ki imajo doma nekoliko zemlje. Mladina je po danem navodilu sama doma zasadila te potaknjence in opaziti je bilo, da z velikim veseljem. Delo smo kontrolirali in opazili, da so otroci točno in vestno sadili. Tu beležimo 100% uspeh.

Velike težave je imel odsek z nabavo vrbe ive. Naročili smo 1000 potaknjencev pri ban. kmet. šoli na Grmu. Po enem mesecu smo dobili odgovor, da nam je ne morejo poslati, ker je bila po toči tako poškodovana, da ni primerna za sajenje. Naročilo smo ponovili pri ban. kmet. šoli v št. Juriju ob juž. žel. Prejeli smo odgovor, da te vrste vrbe ne goje! Končno nam je povedal trboveljski katehet g. Žmavc, da bi ivo lahko preskrbel njegov brat iz Bočne pri Gornjem gradu. In res smo končno vendarle dobili 420 komadov. Sadili smo takole.

Šibe so bile dolge, zato smo jih razpodelili in tako dobili 840 kom. potaknjencev. Vsak je imel 6 do 7 očeš. Nato smo jih nakakoli 24 ur v vodi. Pri sajenju smo gornji konec, ki je gledal iz zemlje, zamazali

Katera podružnica hoče razmnoževati vrbe?

Osrednje društvo je nakupilo nekaj najboljših vrst vrb in jih začelo razmnoževati. Z razmnoževanjem na debelo se pa ne bo moglo ukvarjati, ker nima za to dovolj zemlje in so v Ljubljani tudi delovne moči predrage.

Zato je odbor sklenil, da bo razmnožene vrbe oddajal predvsem tistim podružnicami, ki bi jih zopet razmnoževale in šele potem oddale svojim članom za posaditev v podružničnem okolišu. Še posebno pa bi bilo našemu čebelarstvu ustrezno, če bi se prijavile nekatere podružnice, ki bi hotele razmnoževati vrbe tudi za druge podružnice, n. pr. mestne, ki nimajo zemljišča za razmnoževanje. Sadike bi jim oddajale po določeni ceni, osrednje društvo pa bo delo podružnic krepko podpiralo.

Vse delavaljne podružnice vabimo, da se prijavijo do konca julija.

Odbor pričakuje prav živahnega odziva temu vabilu. Čim več prijav bo osrednje društvo prejelo, s tem večjim veseljem bo organiziralo vso akcijo in tem lepše uspehe bomo dosegli.

s cepilno smolo in s tem preprečili izhlapevanje. Zatiče smo posadili v zemljo tako, da je gledalo le 2 do 3 očeš iz zemlje. Dolgi so bili 20 cm, nekateri pa še daljši. Pisec tega članka je sadil ivo z učenci 6. razreda po okoliških gozdovih Trbovelj in ob potokih. Zatiče je mladina dvakrat zalila z vodo, ki jo je morala nositi od daleč v hrib. Opravljali so to delo z veseljem. Približno tako so sadili tudi drugi čebelarji. Odsek je delo kontroliral in ugotovil, da se je prišlo komaj okoli 40% posajenih zatičev. Pripominjam, da se vrba iva zelo nerada razmnožuje z zatiči, ki jih potaknemo na stalno mesto. Neprimerno boljši način razmnoževanja ive je oni, ki ga je svoječasnno objavil v „Čebelarju“ g. prof. Verbič. Le žal, da smo brali to navodilo šele potem, ko smo imeli ivo že dober mesec posajeno.

Odsek je v polni meri izpolnil naloge, ki mu jih je naložil občni zbor. Dela je bilo veliko, a delavcev malo. Započeto delo se bo nadaljevalo skozi več let. Predvsem bomo poizkušali razmnoževati sadno drevje (košičasto sadje). Podružnica ima namen kupiti v priznanih drevesnicah češnje, češnje, breskve in marelice itd. in ga prodati članom pa tudi kmetom za polovično ceno.

Trg za to vrsto sadja je v naših industrijskih krajih prav dober. Preskrbeli bomo sčasoma čebelam dobro pašo, kmetu pa dober zaslužek.

Namen odseka ni bil le razmnoževati medovite rastline, temveč jih tudi opazovati, jih spoznavati, glede kaljenja, cvetenja in medenja. Tudi to je zelo važno za vsakega čebelarja, zato smo tudi v tem pogledu pridobili na znanju.

Zadnje leto je „Čebelar“ prinašal članke o medovitih rastlinah, a želeli bi jih še več. Tudi drugim podružnicam bi bili hvaležni, če bi kak član napisal kaj dobrega o tem, morda iz lastne izkušnje ali po pripovedovanju. Smatramo to za potrebno, kajti kaj nam pomaga imeti polne panje čebel, če pa nimajo dobre paše. Ta je za nas življenj-

skega pomena, kajti paša je pri nas razmeroma srednja in le ob izrednih letinah nekaj natočimo. Zato je in mora biti naše geslo: izboljšajmo čebelno pašo! Izkušeni čebelarji, pomagajte z nasveti in članki!

Pripis uredništva. Ta članek objavljamo s posebnim veseljem. Trboveljska podružnica zasluži najlepše priznanje za njeno delo. V nekoliko letih si bo pridobila dragocene izkušnje, ki bodo koristile tudi drugim podružnicam. Uredništvo je prepričano, da bo tudi odbor SČD podpiral take akcije in nudil pomoč tistim podružnicam, ki so jo potrebne in ki jo tudi zaslužijo.

Naj bi bilo gornje poročilo čvrsta pobuda drugim podružnicam!

ČTIVO ZA ZAČETNIKE

Julij

Ko začne sonce krajšati svojo dnevno pot na nebu, je razvoj družin že prekoračil svoj letni vrhunec. Redke so družine, ki sedaj še prelegajo, o rojenju praviloma ni več duha ne sluha. Družine so se glede matic večinoma odločile, da ostanejo pri starih. Ker mine potreba po spremembi matic, postanejo proti čebelam nepotrebni in se jih znebijo. Nastane pravcata vojska, ki pa ni „krvava“, ker se proti ne morejo braniti. Čebele jih naženejo v kote in na dno panja, kjer jih stražijo kakor ovčarski psi čredo. Trote puste brez hrane, zato klavrno brnijo, a usmiljenja ni več zanje. Ko opešajo zaradi lakote, jih začnejo čebele odganjati iz panja. Marsikateri čebelar kaj rad pomaga čebelam in tare trote pri žrelu, za kar mu čebele niso hvaležne, kar pokažejo s tem, da ga včasih pošteno opikajo, ker se vmešava v njih posel. Taka pomoč je torej nevšečna čebelam in najbrže tudi nepotrebna. Nekateri čebelarji se boje, da bi čebele ne mogle trotov premagati, kar je prazen strah, če upoštevamo, da trot nima žela. Pač pa naj pazi čebelar, da proti ne zamaše žrela. Silijo v panj nazaj in se lahko pripeti, da čebele ne morejo iz panja, kar je pri veliki vročini lahko usodno za družino. Čebelar naj odstrani mrtve trote in naj jih pokrije z zemljo, da ne bo smrdelo okoli čebelnjaka.

Po odgonu trotov pade moč družin, in so panji bolj prazni. To pa ni nič napačnega zavoljo naraščajoče vročine, saj raste v isti meri vročina kakor se dan krajša. Ko ni več trotje zalege v panju, se nam nudi najlepša prilika, da postavimo vse prestare in trotovino vsebujoče sate v medišče. Prihodnje leto bo potem imela družina v plodišču po večjem samo čebelje in neprestaro satje.

Kjer je paša na pravem kostanju, se rado zgodi, da nanesejo čebele neverjetno mnogo obnožine v plodišče, tako da potem matice nimajo kam zalegati. Čebelar bo temu zlu odpomogel s tem, da bo začasno nekaj z obnožino napolnjenih satov zamenjal s praznimi iz medišča.

Ako se odpre ta mesec dobra paša v gozdu, naj čebelar pazi, da mu med ne postane pregost. Iztoči naj ga pravočasno, kajti tak med ni primeren za prezimovanje. Čebele si bodo nanosile, ako bo vreme ugodno, prihodnji mesec za prezimovanje dober med z otave in ajde.

Sedaj je najugodnejši čas za odstranjevanje slabičev. Jesensko združevanje ni tako dobro, ker se čebele v tistem kratkem času do zime ne morejo strniti v družino, v kateri vlada popolno soglasje. Pri tem združevanju tudi najuspešneje lahko izvršimo zamenjavo slabih matic z dobrimi. Družina, katera ni rojila in tudi ni prelegla matice, pa je kljub temu oslabela, mora izginiti iz čebelnjaka. Matico odstranimo, čebele in satje pa porabimo za ojačenje rojev in izrojencev. Pozabiti ne sme-

mo, da je nesporno dokazano, da more močna družina nabrati vsaj štirikrat toliko medu kakor prilično za polovico šibkejša. Imeti meseca julija močne družine z dobrimi maticami, pomeni toliko kot biti zavarovan proti ropanju, in imeti že skoraj zagotovljeno zimsko zalogo.

So kraji v naši domovini, kjer neha s prvo košnjo sleherna paša. Potem nastopi dolga doba brez paše, ki se vleče do otave in ajde. Tam zapadejo čebele nekakemu mrtvilu, matice zelo omejuje zaleganje, in množi se število starih, že izčrpanih čebel. Ko nastopi jesenska paša, je v panjih le malo pašnih čebel; starke ostanejo onemogle zunaj, naraščaja ni, donos je znatno manjši, in tudi zalega se ne množi normalno. Na koncu paše so panji slabo založeni z medom in živaljo, včasih pa zapadejo ropnicam.

V takih razmerah ostanejo čebelarju samo dve možnosti: ali prepeljati čebele drugam, kjer je ta mesec dobra paša, ali pa čebele doma dražilno (špekulativno) pitati po navodilu v 4. številku letošnjega Sl. Čebelarja. Oboje je združeno s trudom in stroški, a izplača se obilno že jeseni, zlasti pa v prihodnjem čebelarskem letu. Bolj priporočno je vsekakor prevažanje čebel v pašo, ker je naravna paša vendar bolj uspešna kakor dražilno pitanje.

Prodaja medu naj se vrši po smernicah, katere daje naša organizacija. Kdor ponuja in ljudem vsiljuje svoj med po sramotno nizkih cenah, ne škoduje samo sebi, ampak tudi vsem drugim čebelarjem. Kupec medu se čuti osleparjenega, ako plača za kg medu samo 1 dinar več kakor znanec. Ponujati med po nizki ceni pomeni tedaj toliko kakor znižanje prodajne cene medu za vse čebelarje. Ali ni torej tako početje nevredno razumnega človeka?

Pri prodaji medu naj čebelar ne pozablja na svoje čebele, katere so mu med nabrale. Nečloveško je, ako bi morale pridne živčice pozimi ali v prihodnji spomladi umirati od gladu samo zaradi pohlepa čebelarja po denarju. Naj se nihče ne izgovarja, češ, ko bo treba, bom že preskrbel sladkorja. Med, ki ga ima doma v posodi, velja več kakor obljube in trdni sklepi čebelarja.

Kdor je s kranjiči ravnal po navodilih, podanih meseca junija, je sedaj na jasnem, v katerih panjih so pravilne družine z rodovitnimi maticami. Vsem panjem, ki so izgubili matico in začeli spodrejeti na dodanem koščku zaleženega sata matičnike, bo podrl matičnike in panj poveznil na panj s pravilno družino. Sedaj se ne izplača

več čakati, da bi se iz napihnutih matičnikov matice izlegle in sprašile. Je preveč zamujenega! Preteklo bi več tednov preden bi se izlegle prve čebele, ki bi jih zalegle te matice. So tudi družine, katere čebelarju ne ugajajo; tudi te bo poveznil na pravilne družine. Čebele bo pregnal v prazen panj, matico uničil, čebele zopet pregnal v njih panj in ga naveznil na pravilno družino. Ako napravi čebelar to sedaj, ima sicer precej dela, zato pa tem manj jeseni. Odrgrgal bo naklado, pregnal tisto malenkost čebel iz nje, in imel bo, ako Bog da, veliko medu v satju. Da ne bo kdo na nejasnem: kranjiču, katerega nameravamo navezniti na drugega, odtrgamo dno in ga poveznemo na drugega, ki mora imeti v stropu vsaj 8 cm široko vehe. Vse reže med naklado in spodnjim panjem je treba vestno zamazati, da ne morejo čebele izletavati drugod kakor pri žrelu spodnjega kranjiča, drugače nastane ropanje.

Až panje in tudi kranjiče je treba dražilno pitati, ako doma ni v tem mesecu paše. Pitati pa vsak dan ne kaže po žličko, ampak rajši dvakrat na teden pošteno porcijo.

Kdor namerava kranjiče prepeljati v ajdovo pašo, stori dobro, ako začne že sedaj s pripravami.

1. Dobro je vedno, a pri mladem satju neobhodno potrebno, da odvezemo panju dno in položimo na satje po tri letvice v debelini 1 cm, in sicer počez, tako da vežejo sate med seboj. Da čebele bolj zanesljivo letvice pritrdijo na satje, jih natremo z medom, predno jih položimo na satje. Tako zavarovano satje vzdrži tudi močnejše sunke.

2. Kranjiče, v katerih so se roji vsedli zadaj in imajo spredaj še prazen prostor, moramo obrniti in končnice zamenjati, da pride satje spredaj. Kranjič, ki ima satje zadaj, se ne more braniti pred ropnicami. Te se prikradejo v prazen prostor, ker je žrelo nezastraženo, in udarijo v vse ulice med satjem, pa je usoda družine zapečatena.

3. Za zračenje napravimo že sedaj dovolj velike vehe v zadnji končnici in jih zamrežimo.

Pred prevozom žrela dobro zamašimo s smrekovimi vejicami.

„Zveza jugoslovanskih čebelarskih društev“ je nedavno imela redni občni zbor. Pri tej priliki so vsi hrvatski delegati podali izjavo, da njih društva izstopajo iz „Zveze“ in so zapustili občni zbor.

Poročilo

o rednem letnem občnem zboru Slov. čebelarjskega društva dne 16. aprila 1959 v Celju.

Po prečitaniu tajniškega poročila je g. prof. Mihelič predlagal, da naj bi se najprej podala vsa poročila, na kar bi se o njih razpravljalo. G. predsednik pa je bil mnenja, da naj bi se razprava vršila sproti. Debate o tajniškem poročilu so se udeležili gg. Kirar, rav. Resman, Črepinko in referent g. Okorn. Po razpravi je bilo poročilo soglasno odobreno.

Zatem je podal poročilo blagajnik upravnega oddelka. Poročal je:

Kakor prejšnja leta podajam tudi letos s tem poročilom sliko blagajniškega stanja upravnega oddelka, sladkornega sklada in Janševega doma. Ves denarni promet se vrši le po čekovnem računui, brez ročne blagajne, vsled česar je mogoče vse dohodke in stroške kontrolirati iz izpiskov čekovnega urada. Gg. pregledovalca računov sta blagajniško poslovanje uprave pregledala dne 17. in 21. marca in potrebovala za to dva popoldneva. O tem bosta podala svoje poročilo.

Blagajniško stanje upravnega oddelka ni rožnato, obupno pa tudi ne. Vendar bi bilo mogoče doseči mnogo boljši končni uspeh, ako bi člani upoštevali položaj društva in članarino plačali vsaj v teku prvih treh mescev v letu. Ko je bila lansko leto letina za čebele nekoliko boljša, je bilo tudi plačevanje članarine rednejše. Upajmo, da bo tudi letos dobra paša in temu primerno plačevanje članarine.

Iz Slov. Čebelarja ste, gg. delegati, lahko povzeli številke posameznih postavk obračuna. S tem poročilom pa bi rad podal še splošno sliko blagajniškega stanja upravnega oddelka.

Na računui zaostale članarine smo prejeli znesek . . . . . 15.849'50 din

na račun tekoče članarine

pa skupni znesek . . . . . 102.231'— „

Omenjam, da smo lani prvič dosegli na članarini vsoto 100.000 din.

Prodaja strokovnih knjig se je ustavila. Prejeli smo le 4.368'25 din. Ta pojav nikakor ni zadovoljiv, ker je od branja knjig odvisen napredek čebelarstva. Zato toplo priporočam, da bi čebelarji mnogo čitali in si s prebiranjem knjig pridobili več znanja. Vseh podpor smo dobili:

od banske uprave . . . . . 3.690'— din

od Narodne banke . . . . . 500'— „

od Zveze jugosl. čeb. društev 1.453'— „

(po odbitku članarine Zvezi).

Da je mogel upravni oddelek na koncu leta plačati svoje račune, je moral najeti posojilo v znesku 29.500'— din. Tega ne bi bilo treba, ako bi bila članarina pravočasno poravnana.

Vseh dohodkov je upravni oddelek imel . . . . . 161.230'29 din

na račun tiskovnih stroškov za čebelarja za leto 1957.

smo plačali . . . . . 10.320'— „

na račun za lanskega Čebelarja pa skupno . . . . . 53.191'35 „

za tisk lista smo dolžni ostali še . . . . . 12.915.— „

kar bomo poravnali še letos.

Na račun posojila smo vrnili 46.000'— din

za plemenilno postajo . . . . . 282'— „

za opazovalne postaje . . . . . 5.019'— „

Ta znesek je vzrok, da odbor ne more ustreči vsem podružnicam, ki želijo ustanoviti opazovalno postajo, ker se s postajami zvišujejo redni letni vzdrževalni stroški, ki obremenjujejo društveni proračun.

Za zatiranje kužnih boleznij društvo izdalo . . . . . 4.754'50 din

in je dobilo v ta namen delno podporo od banske uprave v znesku . . . . . 2.500'— „

S to akcijo hoče društvo postopoma omejiti, ozir. zatreji širjenje kužnih boleznij. Za predavanja se je potrošilo . . . . . 6.806.— „

Na račun dolga za tisk Jugove knjige je društvo izplačalo . . . . . 11.000'— „

Za razstavo mariborske podružnice pa . . . . . 5.000'— „

kar je bilo sklenjeno na lanskem občnem zboru.

Vseh stroškov je društvo imelo skupno . . . . . 157.469'60 „

Prebitek v znesku . . . . . 3.750'69 din

je naložen deloma v čekovnem uradu, deloma v Mestni hranilnici ljubljanski.

Bilanca po stanju z dne 31. decembra 1958 izkazuje aktivnega premoženja 91.188'99 din, pasivnega pa 78.585'— din.

Premoženje znaša 12.605'99 din in je številčno ugotovljeno po blagajniških knjigah.

Dosegli pa bi, ako bi resnično dobili še na zaostali članarini 22.199'— din, za knjige 28.167'50 din in ako bi prodali ves inventar za 29.160'— din in knjižnico za 4.895'— din.

Plačati imamo še:

za tisk Slov. Čebelarja	12.915'—	din
za tisk Jugove knjige	15.905'—	„
za opazovalne postaje za 1938	4.869'—	„
za Čebelarno prehodna vplačila	1.521'50	„
in za kritje posojila še	42.540'—	„

Ugotoviti pa moram, da se dolgovi upravnega oddelka počasi znižujejo, in če ne bo hujših pretresljajev in če bodo člani plačevali članarino kolikor mogoče povoljno, bo tudi upravnemu oddelku zasijalo lepše sonce.

Sladkorni sklad.

Ta sklad vzdržuje društvo zaradi tega, da more naročiti sladkor nemoteno takrat kadar ga zahtevajo bodisi člani, bodisi vremenske in pašne nepravilnosti. Nemogoče bi ga bilo naročiti pravočasno, ako bi morali čakati na denar naročnikov, ki bi ga dostavljali društvu šele z naročilom vred. S tem skladom pomaga odbor vsem podružnicam in članom, da more oddajati članom sladkor tudi proti poznejšemu plačilu.

Društvo je plačalo za vsak vagon sladkorja:

tovarni kupnino	65.500'—	din
za denarijsko takso	5.000'—	„
za mestno trošarino	500'—	„
za prevoz v skladišče	500'—	„
za tiskovine — bloke	250'—	„
železniško vožnjo za sladkor podružnicam	2.800'—	„
vozni listi za sladkor	150'—	„
za odpremo vagona v Manastiru	100'—	„
delavcem za nakladanje	100'—	„
vozniku za prevoz na kolo-dvor	150'—	„
Čebelarni	300'—	„
primanjkljaj pri tehtanju	400'—	„

Preostanek, ki nastaja pri prodaji se odkazuje po sklepu občnega zbora Janševemu skladu za poravnavo hipoteke za dom.

Janšev dom.

Upravni oddelek je hipoteko pri Mestni hranilnici redno odplačeval. Od predlanskega salda 153.000'— din je saldo padel do konca lanskega leta na 99.800'— din. Društvo je torej na račun hipoteke plačalo lansko leto 53.200'— din in 8.400'— na račun obresti. Na poslopju je društvo moralo napraviti snegolov, ki ga je zahtevalo mestno načelstvo. Snegolov je veljal 1.394'— din. V ostalem poslopju lansko leto ni bilo treba popravljati in se dom drži v dobrem

stanju. Edini davek, ki ga dom plačuje je kanalska pristojbina, ki je lansko leto znašala 368'— din. Na drugi strani pa je dom dobil razna naklonila v skupnem znesku 18.500'— din. Čebelarna je vrnila končni obrok posojila 25.000'— din in s tem poravnala ves svoj dolg pri skladu, ki je izviral še iz prejšnjih let. Janšev sklad obremenjuje torej le še hipoteka Mestne hranilnice v zgoraj omenjenem znesku 99.800'— dinarjev, za katero pa ima društvo tudi že pripravljen denar. Tako se nam bliža čas, ko bo društvo lahko tu in tam naklonilo kak znesek tudi še v druge koristne namene našega čebelarstva.

Gg. delegati! Slišali ste moje blagajniško poročilo. Prosim Vas, blagovolite ga vzeti na znanje in ga odobriti.

Blagajniško poročilo je bilo brez debate soglasno odobreno.

Poročilo

o XIII. občnem zboru „Zveze čebelarških podružnic za bivšo mariborsko oblast“, ki je bil dne 26. marca 1959 v Celju.

Pred otvoritvijo zborovanja je tajnik ugotovil, da so navzočni delegati 23 podružnic, ki zastopajo 51 glasov. Vseh zborovalcev pa je bilo 47.

Nato je predsednik g. Peternel otvoril zbor, ugotovil, da je bil pravilno sklican in da je sklepčen. Pozdravil je prisrčno vse delegate, zastopnika SČD g. prof. Verbiča in zastopnika polic. oblasti ter poročal o delu Zveze v minulih poslovnih dobi. Delo je bilo, kakor v vseh prejšnjih letih, posvečeno napredku čebelarstva v področju Zveze, in sicer z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Skrbeli smo za pouk čebelarjev s predavanji in tečaji, podpirali zatiranje čeb. kužnih bolezni in skušali omiliti nastale nesporazume.

Omenjal je nato, da je po 12 letnem predsedovanju Zvezi sklenil skupno z vsem ožjim odborom podati nepreklicno ostavko. Priporočal je prenos sedeža Zveze v Maribor.

Ob koncu je podal še pregled čez 12 letno delo Zveze. Odbor je uvidel potrebo splošne uvedbe AŽ panja, ki nadkriljuje vse druge vrste panjev v donosu medu in v lahkem opravljanju. V tem pravcu se je vršil ves pouk, darovala pa je Zveza iz lastnih sredstev velikemu številu podružnic po en vzoren AŽ panj kot vzorec. Sedaj, po 12 letih dela, prevladuje v vseh naprednih čebelarstvih bivše Štajerske AŽ panj, ki daje v

ugodnih letih res lep pridelek medu. Z upe-
ljava AŽ panja, ki je namenjen bolj pri-
dobivanju medu kot pa rojev, pa je nastala
potreba po umni vzreji matic iz dobrih in
čistih plemen. Tudi pouk o tem je Zveza
v zadnjih letih posebno pospeševala. Zato
je priporočal, da bi se iz razpoložljivih
sredstev nabavilo podružnicam po en hram-
ček s plemenilniki in je stavil občnemu
zboru tozadevni predlog.

Oglasil se je nato k besedi g. prof. Ver-
bič, predsednik SČD. Zahvalil se je za po-
zdrav g. predsednika Zveze. Omenjal je,
da je osrednje društvo z zadovoljstvom
zasledovalo delovanje Zveze, ki je v splošno
zadovoljnost vršila svoje naloge, predvsem
pouk. Zahvalil se je g. predsedniku in ce-
lemu odboru ob slovesu za požrtvovalno
delo in je želel, da bi Zveza tudi pod no-
vim vodstvom uspevala in napredovala.

Nato je bil prečitan zapisnik lanskega
občnega zbora. Sprejet je bil brez ugovora.

Sledilo je tajnikovo poročilo, ki ga je
podal g. Gaberšek. Omenil je, da so bili
vsi sklepi lanskega občnega zbora izvršeni.
Zveza je lani priredila nad 50 predavanj
in tečajev. Sredstva za vse te prireditve
in za upravo Zveze nam je dalo na razpo-
lago SČD, za kar se mu v imenu vseh po-
družnic, ki so bile deležne pouka, zahva-
ljujemo. Zahvala gre pa tudi našim podruž-
nicam, ki so požrtvovalno pri tem sodelo-
vale. Apeliral je na SČD, da bi zastavilo
vse sile za to, da bi izposlovalo dobavo
sladkorja, ki bi bil denaturiran vsaj z ža-
govino, nikakor pa ne s papriko. Upravo
Zveze je vodil tudi v tem letu sam ožji od-
bor, ne da bi bilo treba sklicevati seje šir-
šega odbora. Člani ožjega odbora so bili v
stalnem stiku in je zato odbor sproti reše-
val tekoče zadeve, predvsem razvrstitev
poučnih prireditev. Skupno sejo je imel le
eno, na kateri je sklenil soglasno, da od-
loži svoje funkcije. Nekaj zadev, predvsem
prošnje za podporo, bo pa moral rešiti da-
našnji občni zbor. Ob zaključku svojega
poročila je tudi tajnik podal nekoliko po-
datkov o 12 letnem delu sedanjega načel-
stva Zveze.

V zvezi s tajnikovim poročilom se je raz-
vila živahna debata o prodaji medu po
skladiščih, v katero so posegli gg. prof. Ver-
bič, Črepinko, Kirar in še drugi. G. Komel
iz Ptujja je omenil poročilo Slov. čebelarja,
da lani, ozir. letos ni bilo na razpolago
čistega ajdovca. V resnici pa ga ima on in
še dosti ptujskih čebelarjev. Nato je po-
ročal g. prof. Verbič kot predsednik SČD o
krmilnem sladkorju in o težkočah pri naba-

vi. G. Kirar je kritiziral, da je sladkor pre-
drag. Vodstvo SČD naj se potruži, da ga
bo društvo dobilo po ceni 5'35 din kot vi-
nogradniki, ki dobivajo po tej ceni čisti
sladkor. Treba je prositi pomoči gg. po-
slance in bansko upravo. Nikakor pa ne
kaže njegovo dobavo ukiniti.

Nato je bilo tajnikovo poročilo soglasno
odobreno.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik
g. Močan. Prejemkov je imela Zveza s
prenosom dobroimetja iz prejšnjih let nad
17.436'75 din, izdatkov pa 7.095'50 din. Saldo
znaša 10.341'25 din. Sklad za podpiranje če-
belarjev je izdal v tem letu 500'— din in
znaša njegov saldo 1.100'— din. Skupno
dobroimetje Zveze znaša torej 11.441'25 din.

Računski pregled sta izvršila g. Kantu-
šer Blaže in Ocvirk Peter, ki sta ugotovila
popolno soglasnost vpisov s prilogami in
predlagala razrešnico blagajniku in vsemu
odboru. Soglasno sprejeto!

Pri volitvah, ki so sedaj prišle na vrsto,
so se vnele živahne razprave, katerih o
se udeležili gg. Stefanciosa, Lenarčič, Komel
in delegati mariborske podružnice. Iz-
voljen je bil sledeči odbor: gg. Džura Ivan
za predsednika, za odbornike pa Močnik
Peter, Lazar Tone, Luknar Franc, Stefan-
ciosa Tone, Lenarčič Franc, Tratnjak Da-
vorin, Ribič Ivan, Lang Venceslav, Crešnik
Ivan in Močnik Franc.

Za namestnika sta bila izvoljena: gg.
Mavčec Ivan in Gaberšek Jože, za račun-
ska preglednika pa Kosi Ivan in Potrč Jože.

Novoizvoljeni predsednik je prevzel
predsedstvo in se zahvalil za izkazano za-
panje.

Kot namestnika za izpadla odbornika v
odboru SČD v Ljubljani sta bila izvoljena
za ptujski okraj g. Ačko, za mariborski
okraj pa g. Kirar Franc.

Končno so bili napravljeni še nekateri
sklepi. Predlog ožjega odbora za nabavo
hramčkov se je prepustil v sklepanje no-
vemu odboru.

Podružnici v Mozirju je bila dovoljena
podpora 500'— din za ureditev plemenilne
postaje.

Ostale zadeve, n. pr. prošnje za predava-
nja, pa bo rešil novi odbor.

S tem je bil dnevni red izčrpan in je
predsednik zaključil zborovanje.

Dr. Sima Grozdanić, voditelj čebelarke
poizkusne postaje v Srem. Karlovcih je bil
imenovan za ravnatelja učiteljsišča v Novem
Sadu. Čestitamo!

Dopolnilo k članku »Moja opazovanja«

M. S.

(Dalje.)

Hoteli pa smo tudi videti, kaj bi se zgodilo v primeru, kadar dve matici istočasno izlezeta iz svojih matičnikov in na kakšen način bo ena izmed njih poginila. Opazovali smo to in o tem imam beležke v svojem dnevniku pod 15. majem 1790. leta.

Tega dne sta v enem izmed naših najožjih panjev izlezli dve matici skoro istočasno iz matičnikov. Čim sta druga drugo zapazili, sta z velikim srdom poleteli druga proti drugi in sta se spoprijeli tako, da je vsaka s svojimi čeljusti zgrabila tipalnice svoje nasprotnice. Glava, trup in zadek prve so bili ob glavi, trupu in zadku druge. Treba je bilo samo, da podvijeta zadka in druga drugo zabodeta ter tako obe v borbi pogineta.

A zdi se, da narava noče, da bi v takem boju obe poginili. Mogli bi reči, da je narava odredila maticam, da čimprej zbežita, kakor hitro se znajdeteta v situaciji, ki jo opisujem, to je, kadar sta druga ob drugi in zadek ob zadku. Zares, čim sta obe nasprotnici, o katerih govorim, čutili, da se jim bodo zadki steknili, sta se spustili in sta zbežali vsaka na svojo stran.

Videli boste, gospod, da sem ta opazovanja zelo pogosto ponavljal. Zato so vsi dvomi zame izključeni, še več, zdi se mi, da moremo v tem primeru spoznati pravi namen narave same.

V panju ni treba, da bi bila več ko ena sama matica. Če se izvali še ena, ali če na kakršen koli drug način pride v panj še kaka druga, mora ena izmed obeh poginiti. Čebelam delavkam ne more biti prepuščeno, da bi same to storile, ker ne moremo misliti, da bi v republiki, ki se sestoji iz toliko posameznic, vladala vedno soglasnost, pa bi se zato pogosto dogajalo, da bi se ena skupina čebel vrgla na eno matico, a druga bi ugonobila drugo, posledica tega pa bi bila, da bi panj ostal brez matice. Treba je torej, da se matice same med seboj rešijo svojih tekmovalk. Ker narava torej v taki borbi zahteva le eno žrtev, je vnaprej modro odredila, da v trenutku, ko bi morali s svojim položajem obe nasprotnici izgubiti življenje, obe občutita tako velik strah, da druga pred drugo zbežita in ne mislita na to, da bi druga drugo zabodli želo.

Vem, da je to precej riskantno in da se more človek tudi prevariti, ko do vseh podrobnosti išče krajne vzroke še tako majhnih dejstev, a v tem slučaju se mi zdita namen in sredstvo tako jasna, da si upam to trditi. Vi, gospod, boste presodili nepriemerno bolje kot jaz, v koliko je moja trditev utemeljena.

Po nekaj minutah, odkar sta se razstali, sta se zopet otreli strahu in se začeli zopet iskati. Kmalu sta se opazili in videli smo, kako letita druga proti drugi. Zgrabili sta se kot prvič, prišli sta v isti položaj kot prej in zgodilo se je to kot prvič: čim sta se jima zadka doteknili drug drugega, sta mislili še samo na to, kako bi se druga druge rešila in sta pobegnili. Ves ta čas so bile čebele zelo razburjene in zdelo se je, da postaja njihova vznemirjenost vse večja, čim se nasprotnici spustita. Obakrat smo jih videli, kako so zadrževale matici pri njunem begu, kako so jih prijemale za noge in kako so jih več kot eno minuto tako držale. Končno je pri tretjem spopadu tista nasprotnica, ki je bila bolj ogorčena ali pa morda močnejša, napadla svojo nasprotnico v trenutku, ko ta ni videla, da se ji bliža, zgrabila jo je s čeljustmi pri korenu kril, ji skočila na hrbet, naslonila konico svojega zadka na zadnje členke svoje sovražnice in brez težave ji je uspelo zabosti želo. Nato je spustila krila, ki jih je držala s čeljustmi, in izvlekla želo. Premagana matica je padla, se onemoglo vlekla, izgubila moč in kmalu izdihnila.

Ta poskus je potrdil, da mlade, nesprašene matice z dvobojem rešujejo medsebojna nasprotstva. Hoteli pa smo videti, če se tudi sprašene matice med seboj tako sovražijo.

Za ta poskus smo izbrali 22. julija nek podolžen panj, ki je imel zelo rodovitno matico. Ker smo bili radovedni, če bo tudi ta uničila matičnike, kot to store mlade, nesprašene matice, smo postavili v sredino sata, na katerem je bila matica, tri zaprte matičnike. Čim jih je zapazila, je zdrvela k njim, prevrtala jih je pri dnu in jih ni pustila prej, dokler ni odkrila nimf, ki so bile v njih. Delavke, ki so dotlej le opazovale uničevanje, so pristopile, izvlekly so matične nimfe, lakomno postrgale mleč, ki je ostala na dnu matičnjaka, posesale sok iz zadkov nimf in uničile matičnike, iz katerih so vrgle nimfe.

Nato smo spustili v isti panj neko zelo rodovitno matico, ki smo ji hrbet zaznamo-

vali z barvo, da bi jo ločili od matice, ki je že bila v panju. Čebele so napravile hitro krog okoli te tuje matice, a jo niso prijele in gladile, marveč so se postopoma zbrale v velikem številu okoli nje in se zbile tako nagosto, da že po eni minuti kot kak jetnik ni bila več svobodna. To, kar je tu posebno zanimivo, je to, da so se istočasno druge čebele nagrmadile tudi okoli svoje matice in tako tudi njej preprečile vsako gibanje. Videli smo, da je tudi ta ujeta prav tako kot tujka. Mogli bi reči, da včasih čebele vnaprej vedo za borbo, ki bo nastala med dvema maticama in nestrpnostno čakajo na izid tega boja, kajti čebele zadržujejo matice samo tedaj, ko se jim zdi, da se hoče ena matica od druge oddaljiti. Kadar pa vidijo, da se hoče ena izmed njiju, ki je bolj svobodna, približati svoji nasprotnici, tedaj se takoj oddaljijo vse čebele, ki so tvorile okoli njiju pregrado, prepuščaje jima popolno svobodo, da se napadeta. Če se jim zdi, da bi matici zopet hoteli zbežati, pa se ponovno strnejo okoli njiju.

Ta primer smo zelo pogosto opazovali in izpričuje povsem novo in nenavadno vlogo čebelje policije; zato bi bilo to treba opazovati vsaj tisočkrat, da bi se usodil o vsem pritrditi pozitivno. Želel bi, gospod, da se skličejo naravoslovci, ki naj pazljivo preiščejo borbo matic in zlasti ugotove, kakšna je pri tem vloga delavk. Ali te pospešujejo borbo? Ali one stopnjujejo na kakšen tajinstven način sovraštva obeh nasprotnic? Kako to, da svojo matico, ki so jo navajene tako pazljivo negovati, zadržujejo, ko hoče ubežati nevarnosti, ki ji preti?

Da bi rešili te probleme, bi bilo treba izvršiti cel niz opazovanj. To je zelo široko polje za poskuse, katerih rezultati bi bili neizmerno zanimivi. Oprostite mi, da se tako često oddaljujem od predmeta. Je to zelo filozofski predmet, za katerega bi bilo potrebno Vaše sposobnosti, da se preizkusim in ugotovi. Toda naj nadaljujem z opisom boja. Zid, ki je obkrožal matico tega panja, ji je sicer omogočal neko določeno gibanje in pri tem se je zdelo, da jo hočejo čebele napotiti proti tistemu delu sata, kjer je bila njena nasprotnica. Množica čebel, ki so razdvajale obe nasprotnici, se je po malem razpršila. Slednjič sta se umaknili tudi poslednji dve čebeli, ki sta še ostali in matici sta se mogli zapaziti. V tem hipu se je domačinka vrgla na tujko, zgrabila jo je s čeljusti pri korenu kril, uspelo ji je,

da jo je pritislila ob sat in ji onemogočila, da bi se branila ter napravila kak gib. Slednjič je zvila zadek in s smrtnim ubodljajem prebodla nesrečno žrtev naše radovednosti.

Na kraju, da bi izčrpali vse kombinacije, nam je preostalo še, da ugotovimo, kakšna bo borba med dvema mladima maticama, od katerih je ena oplojena, a druga še ne in kakšne bodo okolnosti in konec.

Imeli smo steklen panj, v katerem je bila nesprašena matica stara 24 dni. Vanj smo 18. septembra dali neko zelo rodovitno matico, spustivši jo na nasprotno stran sata, na katerem je bila nesprašena matica, da bi imeli tako dovolj časa opazovati, kako jo bodo delavke sprejele. Kmalu so se čebele zbrale okoli nje in jo pokrile. V svojem krogu pa so jo stiskale le trenutke, ker je imela nagon, da je legla in razsipala svoja jajčeca, za katera pa nismo mogli ugotoviti, kaj se je z njimi zgodilo. Gotovo je, da jih čebele niso prenesle v svoje celice, ker jih, ko smo pregledovali celice, nišmo v njih našli. Ko se je skupina čebel, ki jo je obkrožala, nekoliko razmaknila, se je napotila na rob sata in se znašla na zelo majhni razdalji pred nesprašeno matico. Čim sta se opazili, sta navalili druga na drugo. Nesprašena matica se je povzpela na hrbet svoje protivnice in večkrat poskušala, da bi ji zabodla želo v zadek. Ker pa je zabadala vedno v kitinasti del, ji ni mogla do živega in sta se spustili. Po nekaj minutah sta se popet poiskali: to pot je uspelo spraseni matici povzpeti se na hrbet svoje sovražnice, a jo je tudi ta zaman poskušala prebosti, ker tudi njeno želo ni predrlo v meso in nesprašeni matici se je posrečilo osvoboditi se in je ušla. Tudi pri naslednjem napadu je nesprašeni matici, ki je bila v slabšem položaju, uspelo uiti. Zdi se, da sta bili obe nasprotnici enako močni in je bilo zato težko presoditi, na kateri strani bo zmaga. Toda v nekem nesrečnem slučaju je nesprašena matica smrtno zabodla tujko, ki je v trenutku izdihnila. Ubod je bil tako globok, da zmagovalka ni mogla takoj izvleči svojega žela in jo je njena žrtev pri padcu s sata povlekla s seboj. Gledali smo, kako se je mučila, da bi izvlekla želo, kar pa ji ni uspelo toliko časa, dokler se ni začela obračati okoli vrha svojega zadka kot okoli kake osi. Verjetno je, da so se pri tem obračanju kaveljci na želu skrivili in spiralno ovili okoli žela, ki ga je tako mogla izvleči iz zadane rane.

Kotiček za radovedneže

1) Lani sem zaznamoval vse matice z barvo. Ravnal sem se po navodilu v Sl. Č. Lesos sem opazil, da je barva z matic popolnoma izginila. Kako je to mogoče? — I. A. v H.

Prav lahko! V vaši barvi je bilo premalo šelaka. Barvo za zaznamovanje matic naredimo iz suhe barve (rumene, rdeče, bele), iz šelaka in iz najfinejšega alkohola, ki ga dobimo v vsaki drogeriji. Najprvo denemo v stekleničico alkohola toliko šelaka, kolikor se ga v dotični množini raztopi. Dodajamo ga po malem toliko časa, da opazimo, da se nič več ne topi. Nato denemo v drugo stekleničico za prazen lešnik suhe barve, ki ji dolivamo raztopino šelaka toliko časa, da dobimo primerno gosto barvo. Ta ne sme biti niti pregosta, niti prerodka. Če je pregosta, jo na tanko težko nanesimo na hrbet matice, prerodka pa se razlije s hrbta po prsih, kar pomeni katastrofo za matico.

Če se barva v stekleničici sčasoma zgosti, dolijemo nekoliko kapljic čistega alkohola (brez šelaka). Alkohol namreč sčasoma izhlapi, šelak pa ostane v barvi.

Pred vsako uporabo moramo barvo dobro premešati in naglo zamašiti, kajti fini alkohol je zelo hlapljiv.

2) Rad bi prepleskal panje, pa nimam praznih, da bi čebele predjal. Kako naj si pomagam, da ne bom škodoval čebelam? — Fr. P. v P.

Sedaj ni čas za to delo. Počakajte do pozne jeseni ali do začetka zime, ko čebele ne bodo več izletavale. Če le hudo ne zmrzuje in če ni v zraku preveč vlage, se barva tudi pozimi posuši, četudi ne tako naglo kakor poleti. Pri pleskanju vtaknite med panje decimeter širok trak pločevine, da ne boste sosednjih panjev pomazali z drugo barvo.

3) Nežni še nezaleženi sate se mi pri prevozu v ajdovo pašo, oziroma pri vrnitvi z ajde kaj radi podrejo ali pokvarijo, kadar je bilo v ajdi količakaj paše. Kaj naj storim, da škodo preprečim? — V. V. v L.

Morda imate sate slabo zažičene, ali pa ne pritisnete okene dovolj tesno do satnikov. Kvačice se morajo zajesti med ulice, tako da se sate prav nič ne tresejo. Tresljaji razburjajo čebele, kar ima za posledico vročino v panju in omehčanje voska. Potem se mlado satje rado sesede, zlasti če je medeno:

Obrnite mlade medene sate pred prevozom v pašo, pa se jim ne bo ničesar zgodilo.

4) Po vsakem pitanju z denaturiranim sladkorjem opažam, da prihajajo čebele iz panjev in se skušajo otrebiti. Iz zadkov prihaja kakor nit debel trebež, ki se ga čebele znebijo le s težavo. Ali ima to kake škodljive posledice? — P. J. v K. p. K.

Težavno iztrebljanje ni posledica pokladdanja omenjenega sladkorja, marveč večdnevnega ždenja čebel v panju med dežjem. Čebele dobe nekako zapeko. Čim posije sonce, se vsujejo iz panjev na trebljenje, zlasti mladice. Čeprav s težavo, se konec koncev vendarle otrebijo in vrnejo v panje. Pri dolgotrajnem deževju se pa pripeti, da se mladice ne morejo otrebiti in se ne vrnejo več v panj. Pomoči ni nobene. Ne belite si glave s to zadevo. Ni nič hudega.

5) V medišče A. Ž. panja sem vsadil prvca, v plodišče pa manjšega prvca s pevko, ki ima že sprašeno matico. Rad bi roja združil, pa ne vem kdaj in kako. — F. Z. v Sp. H.

Zaradi bivanja v skupnem panju imata oba roja isti duh in je zaradi tega združevanje prav lahko. Priporočam vam združenje v prvi tretjini avgusta meseca. Do takrat bosta obe matici satje dobro zalegli. Matico prvca odstranite. 4–5 ur nato zložite sate iz medišča na kozico, odprite rešetko in vrnite sate s kozice v medišče v istem redu kakor so bili prej. Delo opravite mirno, ne da bi čebele preveč vznemirjali.

Nekateri čebelarji prekrijejo rešetko s časopisnim papirjem, da se čebele združijo šele potem, ko si napravijo prehode skozi papir. Škoduje tudi to ne.

Čez nekoliko dni prestavite vse nezaležene sate v medišče, sate s trotovinno pa v plodišče, in stvar je opravljena.

6) Podiranje matičnikov je zame jako težavna zadeva. Kljub najvestnejšemu delu se mi mnogokrat pripeti, da kak matičnik prezrem, posebno dokler še niso pokriti. Kako naj postopam pri tem delu, da se rešim težav? — A. Ž. v M.

S tem čebelarskim delom je res velik križ, posebno kadar so panji zelo živalni in čebele matičnike gosto zasedajo. Najbolje je, da zložite vse zaležene sate na kozico, ometete sat za satom in jih temeljito pregledate. Potem ni šment, da bi kak matičnik prezrli.

Če so matičniki še odkriti, toda v njih že večdnevne žerke, ne pa šele jajčeca, storite najbolje, ako vse sate obrnete. Le sat z matičnikom, ki ga nameravate pustiti — če ga sploh nameravate — pustite tako kakor je bil. Matična zalega na obrnjenih satih odmrje sama od sebe, ker tako rekoč utone v krmilnem soku.

7) Po koliko so vredni starejši vezani letniki Slov. Čebelarja? — C. M. v R.

Stare knjige nimajo dobre cene, izvzemši če so redke in zelo stare. Ravno to velja tudi za Slov. Č. Starejši letniki so že redki in imajo višjo ceno zlasti če so lepo ohr-

njeni. Ker ne vem, katere letnike imate v mislih, vam tudi ne morem nastaviti cene. Za vezane stare letnice št. 1—10 ni cena 50 do 40 din nič pretirana, saj stane lična vezava sama 15—25 din.

OPAZOVALNE POSTAJE

Mesečni pregled za maj 1939

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže								Toplina zraka			Dni je bilo									
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg	največ pri- dobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		1.	2.	3.	1.	2.	3.															
		mesečni tretjini dkg						pridobil	po- rabil	dkg	dne	C°										
Blejska Dobrava . . .	577	—	35	75	50	20	—	40	—	35	18.	+18	+5	+10	98	11	14	—	16	15	—	—
Breg-Križe	483	—	140	480	30	20	50	520	—	160	25.	+23	+4	+11	90	23	25	—	19	11	1	6
Kranj	385	70	320	470	65	35	210	550	—	130	25.	+26	+5	+12	97	28	23	—	20	10	1	21
Virmaše-Škofja Loka .	361	15	—	155	45	150	70	—	95	50	25.	+23	+7	+14	27	30	24	—	8	18	5	27
Tacen-Šmarna gora . .	314	5	15	—	60	110	145	—	295	15	27.	+21	+6	+13	00	26	16	—	17	7	7	18
Barje	289	—	—	10	45	200	130	—	365	10	24.	+21	+2	+12	08	27	15	—	11	19	1	7
Dob	305	70	510	280	30	30	210	590	—	145	19.	+22	+3	+13	69	22	18	—	14	10	7	9
Rova	350	70	285	660	75	60	295	585	—	250	26.	+24	+3	+13	35	26	23	—	12	12	7	8
Mekinje	415	110	490	540	60	40	370	670	—	200	26.	+22	+3	+12	75	31	25	—	14	15	2	29
Škorno-Noví klošter . .	450	—	185	—	—	65	130	—	10	50	19.	+22	+2	+12	25	31	12	—	4	27	—	30
Sp. Ložnica-žalec . . .	252	200	485	95	75	65	205	435	—	150	18.	+26	+4	+14	32	26	19	—	7	23	1	27
Leveč-Sl. Bistrica . . .	355	—	—	—	—	155	200	—	355	—	—	+21	+2	+9	00	22	24	—	24	7	—	21
Muta	387	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+22	+3	+11	79	21	15	—	10	17	4	26
Sv. Lovrenc-Pohorje . .	442	—	—	—	90	30	165	—	285	30	17.	+24	+4	+12	27	27	17	—	15	12	4	19
Sv. Duh-Selnica	536	120	125	60	65	20	55	175	—	35	18.	+14	+2	+7	63	25	15	—	10	21	—	14
Selnica ob Dravi	324	—	45	25	190	90	100	—	310	30	19.	+24	+5	+13	50	28	13	—	8	21	2	21
Studenci-Maribor . . .	265	30	20	85	20	140	130	—	155	30	24.	+24	+4	+13	13	23	17	—	11	19	1	17
Cezanjcevi	182	80	340	100	—	—	130	390	—	100	19.	+25	+4	+13	95	19	19	—	9	13	9	10
Nedeljica-Turnišče . . .	170	60	570	40	—	20	85	565	—	130	11.	+25	+3	+14	61	27	12	—	9	14	8	17
Žetale-Rogatec	322	120	210	70	40	50	145	165	—	110	17.	+23	+9	+14	45	23	16	—	10	17	4	16
Dončka gora-Rogatec . .	397	—	—	—	100	130	50	—	280	—	—	+29	+5	+14	13	24	17	—	10	14	7	16
Kozje	307	—	145	—	80	80	200	—	215	60	18.	+26	+8	+15	98	21	25	—	3	26	2	15
Leskovec-Krško	168	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zakot-Brežice	156	—	420	385	15	75	315	400	—	130	17.	+23	+4	+13	51	22	21	—	16	14	1	11
Toplice-Dol.	179	—	350	120	85	80	320	—	5	150	18.	+22	+7	+13	13	26	17	—	11	19	1	25
Krka	300	—	70	145	110	95	70	—	120	50	25.	+25	+7	+15	34	25	14	—	19	10	2	22
Št. Janž-Dol.	347	45	40	—	85	60	275	—	335	10	10.	+22	+2	+10	53	18	21	—	15	15	—	1
Št. Vid-Stična	360	15	160	760	170	105	280	375	—	190	24.	+23	+1	+11	33	27	18	—	13	18	—	17
Cerknica	575	25	—	—	20	30	60	—	85	10	4.	+19	+4	+10	01	21	17	—	14	13	4	14
Sv. Gregor-Ortnek . . .	736	115	20	—	—	60	80	—	5	40	2.	+21	+4	+9	88	26	19	—	11	16	4	24
Novo mesto	180	20	365	325	40	35	215	420	—	180	24.	+28	+5	+14	46	24	18	—	9	14	8	3
Šmarjeta	375	60	410	50	90	100	560	—	230	80	18.	+22	+7	+13	19	29	25	—	10	9	12	29
Valpča vas	280	80	10	20	70	115	185	—	260	3	5.	+23	+6	+14	06	17	15	—	16	12	3	18

Sv. Lovrenc ima Lüftenegerja, vsi drugi AŽ panj.

Takšnega maja kot smo ga imeli letos, pa ne pomnijo niti najstarejši čebelarji. Bil je vseskozi vetroven in deževen; kar 10 postaj je imelo nad 20 dni z dežjem! Temu

primerna je tudi zelo velika množina padavin, ki izkazuje povprečno po vsej Sloveniji 266 mm. Posebno prizadeta je bila Dolenjska, ki je imela v tem času nekako

341 mm dežja; zato so nastale tiste katastrofalne poplave. Vzporedno z dežjem, smo imeli v „lepem“ maju komaj 139 sončnih ur, kar je zopet vplivalo, da je srednja mesečna toplina s 12.7° C daleč pod dolgoletnim povprečkom.

Vremenske prilike so se odražale v vsem čebelnem življenju in delovanju. Zaradi vetrovnega vremena je padalo na mokra tla mnogo čebel, ki se potem niso več vrnile v panje, kateri so zaradi tega vidoma pešali. To je zopet povzročilo, da so matice pojejnale z zaleganjem. Ponekod je paša popolnoma odpovedala. Najbolj na slabem smo bili čebelarji nižinskih predelov od Kranja preko Barja in Dolenjske, kjer smo morali vso prvo polovico maja še pitati! Mnoga poročila vedo povedati, da so panji v tem času celo odganjali trote!! Povsod so plemenjaki vidoma zaostajali v razvoju. Šele lepi dnevi v drugi polovici maja in z njimi zvezan boljši donos s travnikov, ter ponekod tudi s smreke, so zopet ugodno vplivali na panje. Paše je bilo ravno za sproti, kar navadno močno vpliva, da se plemenjaki udajo rojenju, ki se je pa letos začelo precej pozno v drugi polovici meseca. Posebno močni pa roji niso bili, ker se je njihova teža sukala komaj med 150 kg do pičlih 2 kg. Dolgotrajno deževje v drugi polovici je zopet poraz-

no vplivalo na roje: mnogi panji so umorili staro matico in so nato s pevko čakali na ugodno vreme. Pri tem pa so mnogi prestavljeni A. ž. panji prelegli. Pravo rojenje je bilo letos šele prve dni v juniju.

Povpraševanje po rojih je bilo v maju precej živahno, le malo rojev smo tedaj imeli. Za junijske roje pa skoro ni bilo zanimanja ter niso imeli prave cene. Pomladanskega cvetličnega medu bomo imeli razmeroma malo in bo šel hitro v denar. Tudi po lanskem medu bomo morali segati!

Dodajam še dve posebni poročili:

V bližini Sv. Lovrenca na Pohorju se je zaradi vednega deževja usul zemeljski plaz in je tamošnjemu čebelarju uničil čebelnjak s čebelami. Edina sreča je še bila, da ni imel dosti panjev.

V Št. Vidu pri Stični pa je g. poročevalec opazil na istem satu dve matici, staro, počasno, kratko in mlado, urno, daljšo. Panj si je sam oskrbel naravno izmeno matic.

Pripis: Vse gospode poročevalce prosim, da mi v obeh prihodnjih mesecih pošljejo poročila **t a k o j** prve dneve v mesecu, ker bi rad prebil nekaj dni na počitnicah izven svojega službenega kraja. S tem mi omogočite pravočasno ureditev glavnega poročila, da nato zopet odidem. Prosim prav lepo!

J. M.

NAŠE PODRUŽNICE

Trebnje. Dne 22. majnika je umrl naš član Anton Poterbuješ iz Čateža pri Zaplazu. Pokojni je bil širom Dolenjske poznan kot solden, vesten in nadarjen mizarški mojster, ki je v svojem poklicu zaradi svoje iznajdljivosti še mnogo obetal. Njegova nadarjenost se je kazala tudi drugače. Iz knjig se je naučil in obvladal prav dobro nemški jezik in esperanto. Esperanto je posebno propagiral in je imel že celo skladovnico teh knjig. Bil je zelo vljuden in vesel družabnik in se je zato takoj vsakemu priljubil.

Čebelaril je z vnmemo in ljubeznijo. V izdelavi panjev je bil mojster kakor malokdo. Z njim je podružnica mnogo izgubila, ker je zanjo mnogo deloval. Blag mu spomin!

Opozorilo članom ljubljanske čebelarke podružnice! Podružnica ima na svojem 2. stojišču za ajdovo pašo na Dravskem polju še prostora za okrog 90 A. ž. panjev. Člani-prevaževalci, ki želijo postaviti svoje panje na podružnično stojišče, naj to z navedbo števila panjev obvezno prijavijo podružničnemu odboru najkasneje do 15. julija t. l. Prijave sprejema iz prijaznosti tudi Društvena čebelarna, Ljubljana, Tyrševa c. 21.

Ljubljanska čebelarke podružnica ima redno odborovo sejo dne 4. julija 1939 ob 8. uri

zvečer v običajnem lokalno. Člani in po njih uvedeni čebelarji dobrodošli gostje! Pridite!

VESELICA v korist podružnice Žalna bo dne 2. julija v graščini Boštanj pri Mlačevem (pri Grosupljem). Začetek ob treh popoldne. Nastopili bodo pevci domačega pevskega zbora in tamburaši. Sladkali se bomo z medom in medeno potico.

Vabimo vse čebelarje iz sosesčine, pa tudi od drugod, da nas obiščejo in podprejo našo akcijo.

Podružnica Žalna je priredila dne 18. junija t. l. predavanje pri graščini Boštanj. Udeležilo se ga je 32 čebelarjev. Predavala sta gg. Fran Košak z Grosupljega in urednik Bukovec o občevarstvu s čebelami, o krmljenju čebel in o zazimovanju.

Na jesen priredimo pri g. Košaku na Grosupljem praktični tečaj o zazimovanju, na katerega bomo povabili tudi čebelarje iz sosednjih podružnic, da bo na ta način pouka deležnih čim več čebelarjev.

Podružnica v Trbovljah. — Redni občni zbor dne 6. januarja t. l. Predsednik g. Hauck je pozdravil vse navzočne in omenil, da smo po dolgih 6 letih zopet doživeli medeno leto, ki je marsikateremu članu podružnice vlilo no-

vega poguma za nadaljnje čebelarenje. Podružnica je štela lani 36 članov, od katerih je 35 plačalo članarino, nekaj starih članov pa je podružnico zapustilo. Med letom je privedila v Hrastniku sestanek čebelarjev, na katerem je predaval g. prof. Verbič. Predavanje je bilo zelo zanimivo, ker je g. predavatelj demonstriral s slikami medovitih rastlin in delno tudi s cveticami, ki so bile na razpolago v mesecu aprilu, kar je predavanje zelo poživilo. Privedili smo tudi tečaj za kuhanje voska, ki ga je vodil g. Jenko Metod. Nabavili smo novo tehtnico za Hrastnik in Dol. Jesenskega predavanja ni bilo, ker se podružnici ni posrečilo dobiti predavatelja.

G. blagajnik je poročal, da je imela podružnica lani 7842,38 din dohodkov, izdatkov pa 6019 din in je torej ostalo prebitka 825,38 din. Po pregledu računov je bila podana blagajniku razrešnica.

Za tem je podal obširno poročilo vodja odseka za izboljšanje paše, g. Lunder Dušan. Iz poročila je bilo razvidno, da se je odseku posrečilo zbrati 1450 din za nabavo semen in medečih rastlin, ne da bi se obremenilo društveno blagajno. Odsek se je vse leto prav pridno sestajal, sejnal in sadil medovite rastline s pomočjo članstva in šol. mladine. Delo je bilo težko, a z dobro voljo je bilo uspešno. Občni zbor je po predsedniku izrekel odseku zahvalo in iskreno priznanje za njegov trud.

Izvoljen je bil naslednji odbor: Hauck Jože za predsednika, Jenko Metod za podpredsednika, Omerzu Karel za tajnika in blagajnika v eni osebi, za odbornike pa: Guerra Ferdo, Ašenberger Matija, Zadobovšek Vinko, Černe Matija, za revizorja: gg. Guerra Ferdo in Černe Matija. Delovni načrt ostane isti kot ga je sestavil odsek za širjenje med. rastlin. Za tem je g. predsednik zaključil občni zbor s pozivom, da bi člani tudi v bodočem letu vztrajno in pridno delovali v podružnici.

Izredni občni zbor dne 7. maja t. l. Zaradi notranjih trenj v podružnici se je sklical izredni občni zbor, ki je bil na Dolu. Vodil ga je podpredsednik g. Jenko Metod. Isti je po-

ročal, da je bilo sklicanje izrednega občnega zbora potrebno, ker je odsek za širjenje medovitih rastlin, kateremu je načeloval g. Lunder Dušan, podal soglasno pismeni odstop, isto tako se je čutil v ostavki predsednik podružnice g. Hauck Jože. Iz prečitane pismene odstopa je bilo posneti, da je bil odsek prisiljen izvajati konsekvence. Prečital se je zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se je z nekaterimi popravki in pojasnili odobril. Med občnim zborom, po prečitaju zapisnika, je odstopil tudi g. Omerzu Karel. Po daljši debati se je na videz črno nebo kmalu zjasnilo in se je izvolil in takoj konstituiral nov odbor, ki sestoji: predsednik g. Hauck Jože, podpredsednik g. Jenko Metod, tajnik in blagajnik v eni osebi g. Lunder Dušan, odborniki: gg. Ašenberger Matija, Bizjak Gašper, Bantan Karel, Pusi Janko in Jerman Ivan, pregledovalca računov gg. Sušnik Mirko in Kreže Martin.

Kuhanje voska se je opravilo, kakor je poročal g. Jenko Metod, dne 13. aprila t. l. v Hrastniku. 25 čebelarjev je prineslo 82,15 kg voščin, ki so bile zelo lepe. Zato se je dosegel letos izreden odstotek voska t. j. 50,5%. Večji del voska smo poslali Čebelarni v zameno za satnice. Ko bo kaj denarja na razpolago, bo podružnica nabavila še en parilnik, odnosno kotel.

Mesto nujno zadržanega predavatelja je imel kratko predavanje g. Hauck o zgodovini čebele, kar je bilo za nas zopet nekaj novega.

To pot smo zborovali na Dolu na prijazni domačiji g. Bantana. Tu se bomo po možnosti še večkrat zbrali — pa ne zavoljo izvrstnega jabolčnika, s katerim sta nam poleg drugega postregla gg. Bantan in Bizjak, temveč zato, ker smo se prepričali, da Dolanci prav pridno in dobro čebelarijo in v tem pogledu že dokaj uspešno konkurirajo Trbovljam in Hrastniku. No, prav veseli smo bili tega napredka, čeprav mislimo, da smo „ta prvi“.

Za zastopnika v sreskem kmetijskem odboru je bil določen g. Omerzu Karel, kateremu je izrekel g. Jenko Metod zahvalo ob priliki njegovega odstopa za delo v podružnici.

D R O B I R

Letošnja paša na akaciji v vzhodnih delih naše domovine (v Vojvodini, Srbiji, Slavoniji i. dr.) ni bila ravno najboljša. Po pojmihi ondotnih čebelarjev je paša šele takrat dobra, kadar naberejo čebele 40, 50 in še več kilogramov na panj... Vendar so ondotni čebelarji lahko zadovoljni. Saj so nabrale močne družine po 20 kg in še več. Slabe družine so tudi slabo odrezale.

Paša ni bila povsod enako izdatna. Ponekod sta jo uničila veter in dež.

O pridelku akacijevega medu bi radi podali bolj natančno sliko; pa je žal ne moremo, ker nimamo nikakih podatkov. Ostali jugoslovanski čeb. časopisi o tem kaj malo

pišejo, oziroma nič, kar je slabo znamenje za našo čebelarstvo poročevalsko službo.

Kakšna je bila paša na kadulji v Hrvatskem Primorju, po Dalmaciji in Hercegovini, ni znano. Od tam ne dobimo nikakih obvestil, kar je znamenje, da kaj prida ni bila. Ponudb medu iz ondotnih krajev doslej ni.

Ureditev ajdovih pasišč po Dolenjskem, v kranjskem in kamniškem okraju se bliža koncu. S tem bo v glavnem dovršena velika in jako težavna naloga, ki jo je banška uprava prevzela na svoje rame in skoraj povsod izvršila v splošno zadovoljnost vseh prizadetih čebelarjev.

Vsem, prav vsem itak nihče ne more ustreči, pa naj bo še tako pravičen in tenkočuten. Če se bodo kje pokazali še kakšni nedostaki, jih bo oblast gotovo odpravila, čim se bo prepričala, da je to res potrebno.

Ureditve pasišč v ljubljanski okolici v splošnem ne bo težavna, ker se čebelarji za ta ajdova pasišča ne pulijo. Edino izjansko okoliš je nekoliko kočljiv.

Upajmo, da se bodo sčasoma vendarle polegeli viharji, ki so v zadnjih letih zaradi ajdovih pasišč tako zelo vznemirjali čebelarje. Dal Bog, da bi „zopet mir zavladal sredi sprtih otrok“. Potem bomo lahko še marsikako rekli v korist našega čebelarstva.

Čebelarji požari so v zadnjih letih precej pogosti. Včasih ni bilo o njih slišati. V zadnjem času je pogorelo več večjih čebelnjakov s čebelami vred.

Pazite na ogenj! Zavarujte čebelarstva proti požaru!

Mednarodni čebelarji kongres bo letos od 6. do 9. avgusta v Zürichu v Švici. Na kongresu bo predaval tudi Jugoslovan B. D. Milojević iz Beograda: O novem razumevanju družabnega življenja čebele, prihodnji dan pa: O možnosti vzreje matic izven panja.

Predavatelji so se prijaviili z vseh strani sveta in bodo predavanja trajala tri dni.

Prasilnih postaj ima Švica letos nič manj ko 150. Matic oprasa letno do 15.000.

Umiranje čebel v Avstraliji zaradi strahovite vročine letošnjega januarja je bilo katastrofalno. Poleg tega je pomrlo tudi mnogo panjev zaradi požarov v goščavi. V južni Avstraliji je pomrlo 7/8 panjev. Posamezni čebelarji so izgubili stotine družin, pa ravno takrat, ko so bila medišča polna medu in bi bili morali točiti. Veter je bil tako vroč, kakor da bi prihajal iz zakurjene peči, in čebele so pomrle, čeprav se satje ni sesulo. Tudi škropljenje panjev z vodo in prezračevanje ni vselej zaleglo. V posameznih pokrajinah je bilo več dni zapored 50 stopinj C vročine. Zgorelo je tudi mnogo medovitih dreves. (The Bee World)

O množini medecine (nektarja) pri posameznih medovitih rastlinah je izvršil prof. dr. Ewert v Landbergu v Nemčiji zanimive preiskave. Svoje uspehe je objavil v Leipziger Bztg (1959—6).

Cvetje je ovil s tančicami, da čebele niso mogle do njega. Popolnoma razvite cvete je primerno prepariral (odrezal vse netrde dele) in pritrtil na zamaške posebnih stek-

leničic, te pa je vtaknil v točilo. V nekoliko minutah je bila vsa medecina do zadnje kapljice iztočena. Zbrala se je na koničastem dnu stekleničice. V vsako stekleničico je dal po 100 cvetov.

Pri tem je ugotovil, da je ni medovite rastline, ki bi sploh ne medila, kar zadnje čase tako pogosto slišimo. Razlike v medenju so zelo velike. Ni še dognano, kaj vse vpliva na medenje in na množino sladkorja v nektarju. Bržkone odločuje vreme, vrsta zemlje, gnojenje in lega.

Nektarja in sladkorja je bilo v 1000 cvetih

Vrsta rastline	Leto	Nektar mg	Skupni sladkor kot invertni sladkor	
			mg	%
Kosmulja (agras) . .	1937	14180,0	1862,2	13,13
	1938	3020,0	782,1	25,90
Ribezelj				
a) neznana sorta . .	1937	1356,7	213,2	15,71
b) rdeči holandski	1938	850,0	156,6	18,37
Češnja				
a) hrustovka	1937	1480,0	764,3	51,64
	1938	620,0	355,5	56,54
b) špan. steklenka . .	1937	1720,0	206,9	14,37
	1938	2810,0	895,3	31,85
c) višnja	1937	1340,0	273,0	23,33
	1938	2730,3	665,9	24,39
Sliva				
a) The Czar	1937	790,0	148,8	31,00
	1938	690,0	208,4	30,04
Jablana				
a) Coks. oranževka	1937	150,0	36,5	24,33
	1938	740,0	315,2	42,59
b) Beličnik	1937	2820,0	760,0	26,95
	1938	3020,0	971,5	32,17
Malinjak	1937	710,0	245,1	34,75
	1938	1800,0	415,0	23,07
Ajda	1937	3500,0	587,5	16,26
	1938	407,6	174,0	42,67
Sončnica	1937	4050,0	2311,0	57,06
	1938	355,0	168,4	47,45
Lipa				
a) velikolistna	1937	1420,0	626,8	44,14
	1938	5340,0	2221,7	41,59
b) malolistna	1937	1820,0	804,5	44,20
	1938	1260,0	702,1	55,72
c) krimska	1937	3690,0	1121,1	30,38
	1938	4780,0	2675,7	41,35
d) srebrnolistna . . .	1937	4130,0	2115,1	51,21
	1938	450,0	165,6	36,80
Rdeča detelja	1937	190,3	110,3	57,97
	1938	172,9	64,0	38,08
Repica	1937	1640,0	862,1	52,57
	1938	3250,0	1344,0	41,35

Iz razpredelnice je razvidno, da se posamezne vrste rastlin zelo razlikujejo kar se tiče medovitosti in odstotkov invertnega sladkorja. 1000 cvetov kosmulje je dalo l. 1937. 14.180 mg medecine, ki pa je vsebovala le 13,13% sladkorja, l. 1938. pa samo

5020 mg toda s 25.90% sladkorja. Pri češnjah je najbolj sladka medečina od hrustavk. Slive slabo mede. Pri jablanah je medenje odvisno od sorte; cvetje beličnika je mnogo bolj izdatno ko od koksove oranževke. Pri ajdi je razlika v odstotkih sladkorja in v množini medečine v navedenih letih zelo različna. L. 1938. je dalo 1000 cvetov skoraj desetkrat manj medečine kakor l. 1937., bila pa je zato skoraj trikrat sladkejša (l. 1937. izredno vodena!). Pri solnčnici je rastlina v količini še večja, pri % sladkorja pa razmeroma neznatna. Zelo pestra je slika v medenju lip. L. 1937. je dobro medila krimska lipa in srebrnolistna, prihodnje leto pa ostali dve. Odstotek sladkorja je pri lipovi medečini povprečno izredno velik in ga dosega ter presega samo še sončnični. Rdeča detelja je dala izmed vseh preizkušenih rastlin najmanj medu. Ne moremo pa prezreti, da je na eni sami glavici mnogo cvetov. Če to uvažujemo, lahko tudi to rastlino prištejemo k dobro medečim, toda čebela ima prekratke rilčke, da bi mogla seči do dna najbolj dolgih čašic. Zato posreba medečino le iz krajših cvetnih čašic.

Lanski pridelek ajdovega medu je bil po splošni sodbi čebelarjev zelo majhen, tako neznan, da o kaki trgovini z ajdovcem sploh ni bilo mogoče govoriti. To je bilo tudi v Sl. Č. omenjeno. S pisavo „Čebelarja“ pa posamezni čebelarji niso bili zadovoljni, vsaj tako sklepamo iz poročila o občnem zboru „Zveze“ v Celju. Povedali so, da imajo nekateri čebelarji ajdovca še vedno na razpolago, ker ga doslej niso mogli prodati.

Ta izjava me je naravnost osupnila. Le kako je mogoče, da blaga niso spečali, ko je po njem bilo toliko povpraševanja kot še ne pomnimo. Društvena čebelarna ga je iskala povsod, pa ga ni dobila nikjer. Ni ga imela niti toliko, da bi ga mogla nuditi svojim stalnim kupcem. Prodajalec „Čebelarne“ na ljubljanskem trgu si ga je moral sam preskrbeti in ga je dobil le malenkost. Kupiti ni bilo mogoče niti enega škafa tega blaga. Kdor ga je imel, ga je naglo prodal.

V dnevnem časopisju so iskali medicarji večje količine, pa se ni nihče oglasil. Neka

zagrebška tvornica keksov ga je iskala 5000 kilogramov — brez uspeha. Naše društvo je povabilo čebelarje, naj mu sporoče, kdo ima kaj medu naprodaj. Tozadevne prijave so bile objavljene v 3. številki Sl. Č. Med njimi so iz Štajerskega samo trije ponudniki. To je vse!

Če bi se bili čebelarji oglasili še pred božičem, že zdavnaj bi bili svoje blago prodali. Seveda, visokih cen ne bi bili dosegli, kajti ajdovo blago je „notiralo“ 14 din frco. Ljubljana, kar je pa še vedno precej več kakor ob dobrih ajdovih letinah.

Lani ni prodal ajdovca samo tisti, ki ga je tako rekoč skrival in ni nikomur povedal, da ga ima.

Treba je blago ponuditi na ta ali oni način. Samo od sebe se ne bo prodalo.

Pravočasna zamenjava voska za satnice je velikega pomena za pravočasno dobavo satnic. Letos se je to očitno pokazalo. D. Č. jih je začela pravočasno izdelovati. Kmalu pa je morala delo ustaviti, ker ni bilo voska. Počivati smo morali celih 12 dni, da se je nabralo dovolj voska. Komaj smo zopet začeli z delom, so čebelarji navalili na satnice kakor doslej še nikdar. Dasi smo jih izdelali dnevno skoraj 200 kg, so vse satnice sproti pobrali. Naročila so deževala od vseh strani in jim ni bilo mogoče vsem ustreči kljub najboljši volji in kljub 18 urnemu dnevnemu delu. Take „burne“ sezone še ne pomnimo.

Neštetokrat smo že v Čebelarju prosili, naj podružnice in čebelarji pošljejo vosek v zameno vsaj do konca aprila. Že to je zelo pozno. Razložili smo, zakaj je to treba, pa ni nič zaleglo. D. Č. se ne more zalagati z velikimi količinami voska. 1000 kg stane okoli 30.000 din. Kaj pa pomeni ta količina za dobro sezono! Zgine kakor da bi jo odpihnil. Tudi je težko dobiti popolnoma zanesljivo blago.

Apeliramo na vse čebelarje, naj vsaj v bodoče pošiljajo, oziroma prinašajo vosek pravočasno. To je v velikem interesu čebelarjev samih pa tudi v interesu Čebelarne.

Sklep za uredništvo je 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar za društvene namene je naslavljeni na „Slovensko čebelarsko društvo“ v Ljubljani. Ček. račun št. 11.066. — Blagovne pošiljke (vosek, med) in naročila za čebelarske potrebščine je pošiljati na „Društveno Čebelarno“ v Ljubljani, Tyrševa c. 21. Telefon 35-45. Ček. račun št. 15.645. — Društveno tajništvo je v Ljubljani, Poljsanska c. 15/I. Telefon 38-38.

Izdajatelj za Slovensko čebelarsko društvo in urednik: Avgust Bukovec.
Tisk J. Blasnik nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Sejni zapisniki.

IX. seja dne 23. marca 1939. Odbor je vzel na znanje naročilo hramčkov za Zvezo v Celju, ter poročilo o tisku cenika za Čebelarne. Cenik se bo objavljaj tudi na ovojnjem listu Čebelarja. Odbor je sestavil dnevni red za sejo širšega odbora in razpravljaj o predlogih podružnic za občni zbor.

X. seja dne 30. marca 1939. G. Ivo Verbič je kot preglednik blagajniških knjig podaj poročilo o reviziji knjig in blagajne upravnega oddelka in Čebelarne in to v imenu obeh preglednikov. Odbor je sklepal o oddaji podružnice Čebelarne v Dol. Lendavi, ker je dosedanja voditeljica te podružnice ga. Sever podala ostavko. G. predsednik je poročaj o občnem zboru Zveze v Celju.

XI. seja dne 13. aprila 1939. Odbor je razpravljaj o vseh predlogih in poročilih za sejo širšega odbora in občni zbor. Poleg tega je odbor še sklenil kupiti za knjižnico letnike „Archiv für Bienenkunde“.

XII. seja (širšega odbora) dne 15. aprila 1939 v Celju. Na tej seji je širši odbor odobril sklepe ožjega odbora, izvršenih v času od zadnje širše seje. dalje je odobril tajnikovo poročilo, poročilo obeh blagajnikov za občni zbor in osnutek proračuna za l. 1939. V debati o teh poročilih je širši odbor sklenil, da se cena sladkorju zniža ter da se z delom za zatiranje kužnih bolezni nadaljuje. Širši odbor je nato razpravljaj o volitvi avtomatično izpadlih odbornikov in o predlogih podružnic za občni zbor. Ker so se pojavila mnenja, da bi društvo ne naročaj sladkorja za stalno zalogo, je širši odbor sklenil, z ozirom na splošni položaj, da naj ima društvo sladkor stalno v zalogi, kot ga je imel doslej. Odobren je bil predlog, da občni zbor izvoli v odbor poleg ostalih odbornikov tudi še predsednika Zveze podružnic za mariborsko okrožje.

XIII. seja (širša seja) dne 7. maja 1939. K tej seji se je sestaj odbor izpopolnjen z novimi gg. odborniki, izvoljenimi na občnem zboru. Glavna točka te seje je bila konstituiranje odbora. Sejo je otvoril I. podpredsednik g. Peternel in obvestil odbor, da se bodo najprej vršile volitve novih društvenih funkcionarjev. Po daljši debati so bili izvoljeni

- za predsednika g. Žnideršič Anton,
- za I. podpredsednika g. Peternel Henrik,
- za II. podpredsednika g. Raič Slavko,
- za tajnika in blagajnika g. Dermelj Mirko,
- za vodjo Čebelarne g. Arko Adolf,
- za urednika g. Bukovec Avgust.

ostali odborniki v širšem odboru so poleg zgoraj imenovanih še: gg. Babnik Janko, Petelin Albin in Stojkovič Josip kot člani ožjega odbora, ter zastopniki zunanjih okrajev in sicer:

- Klun Franc za krški okoliš,
- Majer Julij za kamniški okoliš,
- Peterlin Alojzij za kočevski okoliš,
- Ravnik Janko za gorenjski okoliš,
- Vales Josip za novomeški okoliš,
- Ceme Franc za notranjski okoliš,
- Gallob Rudolf za mežiški okoliš,
- Prelog Franc za ptujski okoliš,
- Kirar Franc za mariborski okoliš,
- Ribič Ivan za ljutomerski okoliš,
- Štefanciosa Anton za rogaški okoliš.

Na predlog g. Ravnika sta bila izvoljena še dva odseka in sicer gospodarski in uredniški. V gospodarskem delujeta poleg vodje Čebelarne g. rav. Arka še gg. podravnatelj Babnik in referent Peteh. V uredniškem pa poleg g. urednika Bukovca še g. prof. dr. Žontar in referent Okorn.

Predsedstvo je prevzel takoj po izvolitvi novi predsednik g. Žnideršič, ki se je uvodoma zahvalil za izvolitev in izkazano zaupanje.

Širši odbor je nato odobril zapisnik občnega zbora in sklenil:

1. da predloge podružnic, ki so bili predloženi za občni zbor, ožji odbor prouči;
2. da se vodstvo plemenilne postaje odda g. Malešiču, šol. upr. v Mekinjah;
3. da naj velja znižana cena sladkorju od 8. maja t. l. dalje;
4. da deluje odbor nato, da se uredi vsa ajdova pašišča in objavijo vsa stojišča;
5. da se vrše seje širšega odbora 4 krat letno;
6. da pomaga društvo urediti ajdova pašišča za mežiške čebelarje.

XIV. seja dne 11. maja 1939. Odbor je razpravljajal o sklepih seje širšega odbora, o predavanjih pri podružnicah in o tekočih društvenih zadevah.

XV. seja dne 25. maja 1939. Odbor je razpravljajal o izdelavi satnic in nakupu voska, ker je dobila Čebelarna toliko naročil za satnice, da jih ni mogla sproti izvrševati. Posebna razprava je bila o gospodarskem in uredniškem odseku, o delovanju in pravilniku teh odsekov. Odbor je določil nekatere zastopnike društva pri urejevanju ajdovih pašišč po Dolenjskem, dva bolezenska strokovnjaka pa je določil za pregled čebelnjakov v Borovnici in Horjulu.

XVI. seja dne 1. junija 1939. Odbor je vzel na znanje poročilo vodje Čebelarne, ki je izjavil, da bo gospodarski odsek imel sejo vsak četrtek in sicer 1 uro pred sejo ožjega odbora, da je Čebelarna kupila letos prvi akacijev med, za izdelavo satnic pa 300 kg voska. Tajnik je poročal odboru o pregledovanju čebelnjakov v Borovnici. G. predsednik pa je podal smernice, ki naj bi jih naši delegati izvedli na občnem zboru Saveza v Beogradu. Odbor je sklenil pozvati čebelarje, da se prijavijo za predavatelje, mojstre in bolezenske strokovnjake, na kar bo priredil potrebne tečaje in izpite.

XVII. seja dne 7. junija 1939. Odbor je sprejel besedilo pravilnika o delovanju gospodarskega odseka in vzel na znanje osnutek pravilnika za uredniški odsek. Odbor je nato razpravljajal o razmnoževanju vrb, ki jih namerava društvo oddajati svojim podružnicam.

XVIII. seja dne 15. junija 1939. Za nasaditev vrb bo društvo vložilo na mestno načelstvo prošnjo, da bi smelo na primerni mestni parceli saditi in gojiti vrbe. Društvo se bo udeležilo razstave v Murski Soboti. G. prof. Raič je poročal odboru o občnem zboru Saveza v Beogradu. Odbor je na tej seji razpravljajal še o pašiščih, o zatranju čebelnih kužnih boleznih in o plemenilni postaji v Kamniški Bistrici.